

υδρουν σε καθε φωνοτυπια. Αλλα η «ιστορια» του Καρυωτακη ειναι και ιστορια της φρουδικης αναλυσης (πιο σωστα συγκρουσης) αναμεσα στην αγαπη και στην οδυνη.

Καποτε πρεπει ν αντιληφθουμε πως η παιδικη σκεψη με την υπερβαση και το παραδοξο φθανει την εκσταση, που εν σπερματι κατεχει το γελιο και τα δακρυα. Και δεν βλεπω το λογο να προετοιμαζεται το παιδι με μονη συνισταμενη το γελιο (χαρα), αφου στην προσπαθεια να ζησει το αδυνατο με την γλωσσα του συναντα και την αντιθετη προσπτικη (λυπη). Πως ειναι δυνατον, δηλαδη, μια οικεια του κατασταση να γινει «ξενη» με τις παρεμβολες και τις απαγορευσεις!

Το ζητημα πιο καλα συνοφίζεται στον Μπαταϊν «ο ερωτισμος δεχεται την καταδικη». Αν ειναι δυσκολο να εννοηθει, η παιδικη ψυχροσυνθεση το μεταφραζει. Το παιδι διαμορφωνει την συνθεση του, οδηγειται στην ατομικη δυναμικότητα εφ' οσον δεν απορροφα μεσα του μια μεμονωμενη φυσικότητα, αλλα μια συγκεντρωση δυναμειων. Γι αυτο οτι δοτο εγγυαται κανεις ερχεται τιμωρος ο χρονος. Την αιτια ας την αναζητησει καποιος στην θεση που κατεχει η οικογενεια στην αστικη μας κοινωνια.

Η παιδικη αναταση αρχιζει απο τα εσω (ψυχικες ενεργειες) γινεται λογος-ενεργεια προς τα εξω και αξιωματικη δυναμη στο μυαλο και στα αιτηματα της μεγαλης ηλικιας. Αρα η παρεμβαση δεν μπορει να ειναι τιποτα αλλο παρα ρυθμιστικη και αναγκαστικα ισομερης σε καθε ανοιχτη εκφραση του συναισθηματος. Και δεν ειναι κοινωνιολογικο αξιωμα. Ειναι αναγκαιότητα, πριν η φυση εκδικηθει την μεροληπτικη «επιστημολογια» με τις ρετσετες τυπου «χαμογελα στην ζωη, η ζωη ειναι μονο χαρα» που βοιδαρδιζουν το παιδικο μυαλο οπως οι τηλεοπτικες διαφημισεις. Αν λοιπον επιδιωκουμε την πολιτιστικη «εξεγερση» ειναι καιρος ν α ποδεσμευουμε απο το πεδιο της «κεντρικης ανυπαρξιας» και ν αναζητησουμε τους ουσιαστικους ορους.

Η ιστορια του παιδικου συναισθηματος ειναι ιστορια του ανθρωπου. Η παθητικη προκαταληψη με τα επι μερους ψευμματα και την αποκρυψη γεγονοτων, την στιγμη που το παιδι αναζητα την αληθεια, οδηγει στην πλασματικη αντιληψη της ζωης. Η ζωη γινεται δυσκολη με την εγκαταλειψη του αυθορμητισμου και της ατομικτητας, διδασκει ο Φροιδ. Η κοινωνικη εικονα μπορει ν αποκτησει την ηθικη της γνωσης σε μια καθοριστικη προταση: «ελατε παιδια, μαθετε με να μιλω (ΥΔΡΙΑ τ.18). Αλλωστε ολοι μας λιγο-πολυ δεν προσπαθουμε ν ανακαλυψουμε τον ξεχασμενο λογο;

Αντωνης Ελευθεριωτης

Η ΑΝΘΡΩΠΙΑ ΛΕΓΕΤΑΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Η θαυτερη ουσια της παιδικότητας δεν εχει να κανει με τον αφελη μιμητισμο — καθε αλλο: η παιδικη γλωσσα ειναι στη φυση της αντιμιμητικη: η δροσερη «ατελεια» της συνιστα τη μεγαλη α μ υ ν τ ι κ η της α ρ ε τ η και συναμα τη μονη επιθετικη αιχημη στη πλαδαρη σαρχα ενός «τελεια» τυποποιημενου κοσμου.

Υπαρχουν, ευτυχως, ακομη δυο πραγματα που δεν γινεται να τους στερησουμε την εξευγενιστικη τους Φυσικότητα: να πουμε ενα ποτηρι νερο η να χαμογελασουμε σ ενα παιδι.

Ας δουμε σωστα την παιδικη ΑΓΓΗΑ.

Το παιδικό τραγούδι εκφράζει την πιο γτελικατή δυνατότητα αυτού που λέμε ανθρώπινα ή ελευθερία. Και για τα παιδιά αποχτάει συχνά τη λειτουργική αναγκαιότητα της ανασας.

Κάθε πρωί το μηχανοκίνητο χέρι του «πολιτισμού» μας γίνεται μια καννή στραμμένη στα παιδιά. Στην ακρή της, ο σιγαστήρας της Παιδαγωγικής.

Οι δεσμοί που υφαινόνται ανάμεσα στη λογική μας και τον κόσμο μας έχουν πολύ λεφτερώσει απ την Απορία — το γενεθλίο, ωστόσο, «κρεβάτι» του σκεπτομένου ανθρώπου — όμως παράλληλα μας έχουν στερήσει τη ποιήσή της. Η απόλυτη γνώση είναι μια ήθικη ήττα για το ερευνητικό πνεύμα· η απόλυτη λογική, μια «παραλογή» επίδοση για τον αισθαντικό άνθρωπο.

Η παιδική αισθαντικότητα είναι κατι το αυτονοητό. Και είναι ένα ρεμά με πολλές και απροσδοκώτες εκβολές — κάποτε στη κοιτή μας διαλαμπουσας από ποιητική χαρή λογικοφάνειας: «Μητέρα, πως μπορούν οι αγγελοι και φορούν τα νυχτικά τους πάνω απ τα φτερά τους;» θα ρωτήσει αιφνης η μικρή Κατριν, μια γαλλιδούλα τεσσαρων χρονω (1).

Ω αυτή η καθήλωτικη ποιήση, αυτή η αποπλιστικά χαριτωμένη λογική, αυτή η ποιεση της λογις των παιδιων!

Θα πρέπει κάποτε να κυριολεκτήσουμε: εκείνο που δυσκολεύονται να «καταλάβουν» τα παιδιά δεν είναι η «γλώσσα» μας αλλά, απλουστάτα, η ψυχρή ταυτότητα των πραγμάτων, η «ονοματογνώσια», που στον εξουθενωτικό ζυγο της καταπονούμε, με ακριτή κάποτε διάσυνή, την εκφραστική τους ευρρωστία. Γιατι αυτή η γλώσσα-κτμήμα είναι κατι που με τη σειρά του μας (μετα-) χειρίζεται ενώ δεν συμβαίνει το ίδιο στα παιδιά. Εκείνα σκεφτομετα με το σκεπταμα — για μας το στομα είναι το στομα. Ακόμη θα λέγα ότι η λεκτική (μας) ναοπλία δεν μπορεί να ταυτιστεί με την εκφραστική (μας) αυταρξεία. Our words, we say, but we are theirs, too (2). Θα λέγα επίσης ότι ο Watt στο ομωνυμο μυθιστορημα του Beckett μας αντιπροσωπευει παραστατικωτά όταν «περιτυλιγεται με λέξεις για σιγουρία» πριν βρεθεί τελικά «ανάμεσα σε πραγματα που κι αν ακόμη δεχονται να κατονομαστούν, το κανουν «απροθυμα».

Στα παιδιά η γλώσσα δεν είναι ένας, λίγο πολύ εξωτερικά διαμορφωμένος, «σωματικός χωρος», ένα μεσο για να μπορέσει «το σωμα ν απλώσει την εξουσία του». (Jean-Louis Barrault), αλλά μια αυτοδυναμή λειτουργική εστία που τεινει κάθε στιγμή να διαρρηξεί τις «αντικειμενικές» δυνατότητες του φορεα της — πιο σωστά, τη δική μας αδυναμία να τα συναντήσουμε σ έναν χωρο έξω απ τη κατασκευασμένη μας πραγματικωτητα. Αν αυτό δεν γίνεται συχνά (ή ποτε) κατορθωτο, φτάνει που ανηκουμε στις λέξεις μας περισσότερο, αποτι ανηκουμε στα παιδιαμας.

(1) Βλ. Αγγλο-γαλλογλωσσο Ημερολογιο 1976 της UNICEF.

(2) «Οι λέξεις μας, λέμε, όμως είμαστε και δικοι τους». Στιχος του I. A. RICHARDS.

Διονυσης Καρατζας

ΜΕΤΡΙΕΜΑΙ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Στο σπίτι μου συναντιωνται δυο χωματοδρομοι.

Το σπίτι μου είναι γεματο χωμα-γη και φωνες-παιχνιδια των παιδιων.

Μεσα εγω τα χωνευω ολα στο νερο που πινω στα λουλουδια της αυλης μου που